

ἐπ' ἐμοῦ, ὁ ἥλιος μοι φαίνεται λαμπρὸς καὶ ὁ κόσμος ἀγαπητός, τοῦτο συμβαίνει διότι σὺ εἶσαι ὁ ἀστήρ τῆς ἐλπίδος μου, τοῦ μέλλοντός μου. Ἐνθυμήθητι πόσον σε ἠγάπησα· οὐδὲ στιγμήν παρέρχεται, χωρὶς νὰ σκεφθῶ διὰ σέ· ἀλλὰ ὁ ἀποχωρισμός ἐστὶν σκληρὸς· προαισθάνομαι κακὸν τι καὶ κλαίω· φωνὴ τις ἐσωτερικὴ μοι λέγει ὅτι ἀποχωρίζομεθα . . . ἐντελὼς.

— Ζωή, διατὶ ἔχεις τοιαύτας σκέψεις; Μὴ γίνου ἀπαισιόδοξος. Μήπως, Ζωή, δὲν εἶσαι σὺ ἡ ζωὴ μου; Ἄν ἐξηγοῦτο ἐξ ἐμοῦ, οὐδέποτε θ' ἀπεχωρίζομεθα· ἀλλὰ βλέπεις ὅτι εἴμεθα ἄνθρωποι· ἔχομεν ὑποχρεώσεις, καθήκοντα ἐν τῷ βίῳ πρὸς τὴν κοινωνίαν, πρὸς τοὺς γονεῖς· πρέπει νὰ σπουδάζω. Ἀποχωρίζομενος σοῦ φαίνομαι γενναῖος, διότι ἐλπίζω ὅτι ὁ καρπὸς τῆς ἐπιστήμης μου θὰ εἶσαι σὺ. Ἐνθυμεῖσαι ἡμέραν τινὰ τὴν ἐρμηνείαν τίνος Λατινικοῦ ῥήτου μ' ἠρώτας;

— Ναί· τοῦ Τερεντίου γνῶμην, ἣν ἀνέγνων ἐν τινὶ βιβλίῳ ὡς ἐπικεφαλίδα.

— Ἐπαναλαμβάνω ταύτην. Homo sum et nihil humanum a me alienum puto. Τὰ πάντα λοιπὸν ἀνθρώπινα· εἴμεθα νέοι, ἔχομεν καιρόν. Ὁ πατήρ σου θέλει γαμβρόν ἱατρόν. Ὑπομονὴ καὶ πίστις . . . Πρέπει νὰ σπουδάζω ἱατρός.

— Πάντα ταῦτα καλά, Σωτήριε· εἶμαι σύμφωνος· ἀλλὰ διατὶ προαισθάνομαι κακὸν τι ἐπὶ τῷ ἀποχωρισμῷ ἡμῶν; διατὶ ἡ καρδιά μου εἶναι πλήρης πικρίας;

— Θάρρος, Ζωή· μὴ ὁμίζει τοιαῦτα· εἶναι λόγοι παιδαριώδεις.

Ταῦτα δὲ λέγων, ἔδυσεν ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ τὴν θελκτικὴν τῆς νεάνιδος κεφαλὴν καὶ βυθίζων τὸ βλέμμα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ἑαυτῆς·

— Ζωή, εἶπεν, ἀγαπητὴ μου Ζωή· παρατήρησον καλῶς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου· δὲν βλέπεις ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ μου; Μήπως δὲν σε ἀγαπῶ πλέον καὶ διέρχονται τοιαῦτα σκέψεις τοῦ νοῦ σου; Ἀπάντησον, εἰπέ μοι . . .

— Μὲ ἀγαπᾷς, Σωτήριε, ὅσον σε ἀγαπῶ καὶ σε λατρεύω· ἡ ψυχὴ σου λέγει τοῦτο. Ἀλλὰ μήπως ἔχω ἀνάγκην νὰ βεβαιωθῶ περὶ τοῦτου; Δὲν μοι λέγει τοῦτο ἡ καρδιά μου, ἡ χαρὰ, ἣν αἰσθάνομαι πλησίον σου, ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει σου, ἐπὶ τῇ θεᾷ σου;

— Θάρρος λοιπὸν, Ζωή· πίστις καὶ ἐλπίς ἐστῶσαν τὰ σύμβολα τοῦ ἔρωτος ἡμῶν.

— Ναί, Σωτήριε· πίστις εἰς τὸν ἔρωτα καὶ ἐλπίς εἰς τὸν Θεόν.

Ὁρκίσθησαν καὶ ἔπεσον εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων κλαίοντες ἐκ συγκινησέως. Τὴν αὐτὴν στιγμὴν χελιδὼν τις μινυρίζουσα ἀπέπτη. Ἀτενίσας εἰς αὐτὴν εἶπον κατὰ νοῦν.

— Νεανικοὶ ὄρκοι, νεανικοὶ ἔρωτες· ὁμοιάζετε πρὸς τὴν πτῆσιν τῆς χελιδόνος. Ἐπέρχεται χειμὼν; φέρεται αὐτὴν μακρὰν εἰς ἄλλας χώρας, ζητοῦσαν θερμὴν καὶ τροφὴν.

Ὁ ἥλιος ἔδυσεν εἰς τὸν ὀρίζοντα καὶ αἱ τελευταῖαι αὐτοῦ ἀκτῖνες ὥχριον. Ὁ οὐρανὸς ἀπέβαλλε βαθμυδὸν τὴν λάμψιν αὐτοῦ. Ἡ ἡμέρα κατέπιπτε καὶ τὸ λυκόφως ἐφήπλου τὰς πτέρυγας αὐτοῦ. Δροσερὸς ἄνεμος ἔπνεε ῥίπτων ἐνίοτε ξηρόν τι φύλλον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Τὰ πτηνὰ ὀλίγον κατ' ὀλίγον παύοντα τὸ ἥσυχον αὐτῶν ἐκοιμῶντο. Αἰφνης ὑπερμεγέθους κόραξ ὑπερβεν ἡμῶν ἱπτάμενος βαρεῖς κρωγμοὺς ἐξέφερεν· ὁ κύων μου ὑλάκτισεν. Οἱ νέοι ἀψυπνισθέντες τῆς μεθυστικῆς αὐτῶν νάρκης ἀπεπάσθησαν ἀλλήλων καὶ ἔφυγον. Συμβαδίσαντες μέχρι τινός, εἴτα ἀπεχωρίσθησαν ἀλλήλων, ὅπως μὴ κινήσωσι τὰς ὑποψίας. Ἡ τελευταία αὐτῶν λέξις ἦτο· ἐλπίσωμεν.

Ὅτε ἐγένοντο ἄφαντοι, ἐπλησίασα εἰς τὸ μέρος ὅπου τοιαῦτα καρδίας αἰσθήματα ἀντηλλάγησαν. Περιττήρησα τὴν ἀνθοδέσμην, ἣν ἐν τῇ ταραχῇ αὐτοῦ ὁ Σωτήριος ἐλησμόνησε. Χαράξας διὰ τοῦ μαχαιριδίου μου ἐπὶ τοῦ ξηροῦ κορμοῦ τὰς λέξεις· **Βωμὸς ἔρωτος**· 10. VIII. 88, ἔλαβον τὴν ἀνθοδέσμην μετ' ἐμοῦ· ἦτο ἀκόμη δροσερὰ ἐκ τῶν δακρύων τῆς Ζωῆς. Βαθεῖά τις θλίψις με κατέλαβεν· ἔμεινα ἐπὶ τινα χρόνον ἐπὶ παρατηρῶν τὴν φύσιν. Ἀλλ' ἡ νύξ ἐπῆλθεν· ἠναγκάσθην νὰ κατέλθω εἰς τὴν μονὴν.

Τὴν αὐτὴν ἐσπέραν ὁ Σωτήριος εἶχεν ἀναχωρῆσαι εἰς Φιλίππουπολιν καὶ ἐκεῖθεν τὴν ἐπομένην ἡμέραν εἰς Μόναχον, ὅπως σπουδάσῃ, ἡ δὲ Ζωὴ ἀπέβαλε τὴν χαρὰν καὶ τὴν φαιδρότητα.

Ἐκτοτε παρήλθον τέσσαρα ἔτη· ἡ Ζωὴ κατὰ σκληρὰν τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἀπαίτησιν καὶ διαταγὴν ὑπανδρευθεῖσα ἱατρὸν φέρεται εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτῆς ὥραϊον τέκνον· ὁ Σωτήριος σπουδάζει τὴν ἱατρικὴν ἐτι, ἀλλ' ἄνευ ἐλπίδος, διότι ἡ ἐπιστήμη οὐδένα καρπὸν θὰ φέρῃ αὐτῷ, ἀφοῦ τὸν μόνον, δι' ὃν μετέβη ἐκεῖ μακρὰν νὰ σπουδάσῃ, τὴν ἀγαπητὴν αὐτῷ Ζωὴν, ἔδραψεν ἄλλος· αἱ χελιδόνες ἐπανῆλθον πολλάκις καὶ ἔφυγον ἐνθυμίζουσαι τοὺς νεανικοὺς ὄρκους καὶ ἔρωτας, ἀλλ' ὁ ἐν τῷ δάσει ἀποχωρισμός τῶν νέων μένει ἐν τῷ νῷ μου ἀνεξίτηλος.

Βλέπω πάντοτε πρὸ ἐμοῦ τοὺς μεγάλους μελαγχολικοὺς τῆς Ζωῆς ὀφθαλμούς, τὴν φαιδρὰν καὶ πλήρη ἐλπίδων τοῦ ἀγαθοῦ Σωτηρίου μορφήν, ἀπηχοῦσιν ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἐτι οἱ λόγοι καὶ αἱ ὑποσχέσεις αὐτῶν, οἱ ὄρκοι καὶ αἱ διαβεβαιώσεις καὶ διατηρῶ ἀκεραίαν τὴν ἀνάμνησιν αὐτῶν, καθὼς διετήρησα καὶ τὴν ἀποξηρανθεῖσαν ἤδη ἀνθοδέσμην . . .

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 27 Ἰανουαρίου 1892.

Ἡ ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΗΤΗΡ.

ΔΙΗΓΗΜΑ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν).

Τὸ γεῦμα ὑπῆρξε λαμπρόν, ὁ δὲ γάμος τοῦ Ριχάρδου Βαίς εἶχε διεγείρει ζωηρὰν περιέργειαν εἰς τοὺς ἐν τοῖς πέριξ· διότι οὐ μόνον ἡ οἰκογένεια τοῦ Ριχάρδου ἦν ἡ πρώτη τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ ἡ θέσις αὐτοῦ ὡς βουλευτοῦ, ἔθετεν αὐτὸν εἰς σχέσεις πρὸς πάντας τοὺς ὁπωσοῦν σημασίαν τινὰ κεκτημένους κατοίκους τῆς ἐπαρχίας. Ἡ ἀπόφασίς αὐτοῦ ὅπως νυμφευθῇ, προσελκύσθαι τὴν σπουδαιότητα συμβάντος σπουδαίου καὶ ἀμέσως ἐσχηματίζοντο τὰ δύο ἀντίθετα στρατόπεδα. Εἶναι ἄρ' γε ἀνάγκη νὰ εἰπωμεν τὰς γνώμας αὐτῶν; Σχεδὸν πάντες οἱ ἄνδρες ἐπέδοκίμαζον τὸν Βαίς καὶ σχεδὸν πᾶσαι αἱ γυναῖκες κατέκρινον τὴν Ὀδῖλιν.

Ἡ ὠραιότης καὶ τὸ ἐπιβῆλλον ἐξωτερικὸν τῆς νεαρᾶς νύμφης δὲν παρήγαγον ἀμέσως ἅπαν τὸ ἀποτέλεσμα τὸ ὅποιον ἐδικαιούτο ν' ἀναμνήρῃ τις ἐξ αὐτῶν, μόνον κατάρθρωσαν νὰ ἐλαττώσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐχθρῶν, οὓς ἡδύνατο ν' ἀποκτήσῃ ἀμέσως. Ὁραιότητες τινὲς καὶ ἐπιβῆλλοντος χαρακτήρες εἶναι οἷον εἰπεῖν, ἐπιθετικοί· ἐπιβῆλλονται ἀμέσως διὰ τρόπον πομπῶδους, ἀπολυταρχικοῦ καὶ ἐπομένως διεγείρουσιν αἰσθημα ἀντιστάσεως. Ἄλλοι πάλιν τούναντίον, καὶ οὗτοι εἰσὶν οἱ πραγματικώτεροι, φαίνονται ὡς μὴ ὑφιστάμενοι, αἰσθάνεται δὲ τις τὸ θέλγητρον αὐτῶν βαθμυδὸν καὶ κατ' ὀλίγον, ὑφίσταται τὴν ἐπῆρειαν αὐτῶν βαθμυδὸν καὶ ἀσυναίσθητως, εἰς τρόπον ὅμως, ὥστε ἀδυνατεῖ τις εἶτα ν' ἀποχωρισθῇ αὐτῶν. Ὡς πρὸς τοὺς τελευταίους τοῦτους κατὰ τὴν πρώτην στιγμὴν νομίζει τις ὅτι ἔχει πρὸ αὐτοῦ σύνθητες ἄτομον, ὀλίγον ὠραιότερον καὶ ἐλκυστικώτερον τῶν συνήθων.

Ἡ Ὀδῖλη ἠσθάνθη ἀμέσως τὰς ἐχθρότητας, ἃς εἶχε νὰ καταπολεμήσῃ, ἐπομένως ἀπεφάσισε νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτῆς πᾶν ὅ,τι ἡδύνατο νὰ ἐπιδράσῃ πολὺ ἐπὶ τῶν τρίτων. Βεβαίως δὲν ἡδύνατο νὰ μειώσῃ καὶ τὴν ὠραιότητα αὐτῆς, ἡδύνατο ὅμως ἀντὶ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν ἐπιδεικτικὴν, νὰ ἐλαττώσῃ τὴν λαμπρότητα αὐτῆς, ἀπαρᾶλλάκτως ὡς εἶχεν ἀποφασίσῃ ν' ἀκούσῃ πολὺν ἄνευ νὰ προφέρῃ ἐκεῖνη λέξιν. Τὸ σχέδιον τοῦτο, ὅπερ ἀπῆρται φρόνησιν καὶ αὐταπέρησιν ἐπέτυχε θαυμασίως.

— Τί! αὐτὴ λοιπὸν ἦτο ἡ περιβόητος; εἶπον καθ' ἑαυτὰς αἱ γυναῖκες. Βέβαια ὑπάρχουν καὶ πολλὴ καλλίτεροι, ὠραιότεροι καὶ μᾶλλον ἐξυπνοί!

Ἀπὸ ἐκείνων, αἵτινες διεξεδίκουν πρωτεία ὠραιότητος μέχρι τῶν σχολαστικῶν, αἵτινες ἡσχολοῦντο εἰς τὰ τῆς φιλολογίας, πᾶσαι εἶπον καὶ ἐπ'ἀνέλαβον ὅτι ἡ νέα κυρία Ριχάρδου Βρίς δὲν ἦτο οὔτε ἡ ὠραία νεάνις, οὔτε ἡ διακεκριμένη κυρία, ἣν εἶχον προαγγεῖλει. Οἱ ἄνδρες ὅμως διορατικώτεροι ὄντες ἐγίνωσκον ἤδη τὸ ἐνκντίνον, δὲν παρίσταντο ὅμως εἰς τὰ γυναικεία συμβούλια καὶ ἐπομένως ἡ γνώμη αὐτῶν δὲν κατάρθωσε νὰ μετακινήσῃ τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος. Ἐὰν δὲ αἱ γυνῶμαι συνεκρούσθησαν, ὅπερ βεβαίως θὰ ἐγένετο ὀπισθεν ὅμως τῶν τοίχων τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου, αἱ συγκρούσεις ἐκείναι ὑπῆρξαν ἄνευ ἀποτελέσματος.

Ἡ μήτηρ τοῦ Ριχάρδου ἐπληρώθη λίαν διότι τοιαύτην προητοίμασε καλὴν ὑποδοχὴν εἰς τὴν νύμφην αὐτῆς, ἔτι δὲ μᾶλλον ἡ κ. Ρουβεραϊ, διότι κατάρθωσε νὰ ἐπιβάλλῃ σιγὴν εἰς τὰ λεπτότερα τῶν αἰσθημάτων αὐτῆς. Ἀμφότεραι κατενόησαν ὅτι εἰς βουλευτῆς δὲν δύναται νὰ μείνῃ ἐν χρεΐξ. Πῶς ἤθελε δυνηθῇ νὰ δώσῃ δεῖπνα, ἐσπερίδας καὶ τὰ παρόμοια; Ἐν τῷ κοινωνικῷ καὶ πολιτικῷ αὐτοῦ βίῳ δὲν ἤθελεν ἐντύχει μυριάς περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἡ ἀπουσία συζύγου θὰ καθίστατο ἐπαισθητοτάτη; Μετὰ τὸ τέλος τοῦ συμποσίου ὅπερ προσήνεγκεν ἡ μήτηρ κυρία Βρίς, ἅπαντες οἱ προσκεκλημένοι ἀνετίβαζον μέχρι τρίτου οὐρανοῦ ἅπαντα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας. Μόνος ὁ Ζαφφὲ δὲν ἔμεινε ποσῶς νύχταριστῆμένος, ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἀπεκάλυπτεν οὐδενὶ τὴν δυσἀρέσκειαν αὐτοῦ, δὲν ἔσχεν ἀφορμὴν νὰ διαπληκτισθῇ μετὰ τινος.

V.

Ἡ πρώτη αὕτη τοῦ Βρίς καὶ τῆς συζύγου διαμονὴ ἐν τῷ πύργῳ ὑπῆρξεν ὀλιγοχρόνιος. Εἶχον ἀποφασίσει νὰ μεταβαίνωσι συχνὰ εἰς Πινόν καὶ νὰ μὴ διαμένωσι πλέον τῶν τεσσαρῶν ὁκτῶ ὥρων καθ' ἑκάστην μετέβασιν, τούλάχιστον μέχρι τῆς ἐπαυτοῦ τοῦ ἔαρος. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου πολλὰ δυσχερεῖαι διεκανονίζοντο καὶ ὁ Ἐδμόνδος δὲν ἀπεμάνθανε τὴν συνήθειαν νὰ τοὺς βλέπῃ.

Ὁ παῖς ταχέως ἐπ'ἀνέλαβε τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ τρυφερότητα καὶ ἐμπιστοσύνην πρὸς τὸν πατέρα του· ἅμα ὡς ἔβλεπεν αὐτὸν μόνον, προσέδραμεν αὐτῷ, ἀπευθύνων λεγεῶνα ὅλην ἐρωτήσεων, σύρων αὐτὸν καὶ θωπεύων ὡς ἔπραττε καὶ προηγούμενος. Ἄμα ὡς ἐπεφαίνετο ὅμως ἡ Ὀδὶλὴ κατελάμβανεν αὐτὸν σιωπῇ. Ἀφοῦ ἅπαξ ἤδη ἐπεπλήχθη δριμύως ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, δὲν ἔδοκίμασε πλέον νὰ φύγῃ ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῆς μητρίδος. Ἐμεινε μὲν παρ' αὐτοῖς ἄλλ' ἐξαναγκάζομενος καὶ σκυθρωπός, μέχρι τοσοῦτου μάλιστα βαθμοῦ ὥστε αὐτὴ αὕτη ἡ Ὀδὶλὴ παρενέβη ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν ἐλευθερίαν του.

Ὁ Ἐδμόνδος δὲν ἐπωφελήθη τὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ ταύτην τοῦ ν' ἀπομακρυνθῇ, διότι ἔμεινε πλησίον αὐτοῦ ἄφωνος, σχεδὸν κρυφίνους, ἀκούων μόνον αὐτῶν ὁμιλούντων, ἀλλὰ μετὰ προσοχῆς, ὑπερβαίνουσας ὅλως τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ, ἐξηγῶν ὡς ἤθελεν αὐτὸς καὶ ἠδύνατο τοὺς λόγους, οὓς κακῶς ἐνόει καὶ στρεβλῶν οὕτω διὰ τῆς ὑπερβαλλούσης καὶ κακῶς στρεφόμενης ἐντάσεως τοῦ νοῦ τοῦ πνεῦμα αὐτοῦ, ὅπερ ἤδη εἶχεν ἐκτραπῇ πρὸς τῆς εὐθείας ὁδοῦ διὰ τῶν ἀνεπαισθητῶν καὶ σχεδὸν ἀσυναισθητῶν εἰσηγήσεων τῆς μάμης αὐτοῦ.

Διὰ τῆς γυναικείας αὐτῆς λεπτότητος καὶ μάλιστα ἐν ἧ διετέλει ἀκανονιστῶ θέσει, ἡ Ὀδὶλὴ παρετήρησε τοῦτο ταχέως. Ἀλλὰ πῶς νὰ συζητήσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς χωρὶς νὰ παραβῇ τὴν πολιτικὴν τῆς σωφροσύνης καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν σύζυγον, ἣν διεγράψεν ἑαυτῇ; Ἐκεῖνο ὅπερ ἐφαίνετο αὐτῇ εἰδεχθέστερον πάντων ἦν νὰ προσβάλλῃ ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον καὶ διὰ τῆς μᾶλλον ἀνωδύνου φράσεως τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν τοῦ Βρίς πρὸς τὴν μητέρα του. Ἀπεφάσισε λοιπὸν ν' ἀναμείνῃ ὅπως ἀλλοχόθεν φωτισθῇ, ὅσον ἀφορᾷ

εἰς ἑαυτὴν οὐδέποτε θὰ ἔλεγε λέξιν, δυναμένην νὰ γεννήσῃ δυσἀρέσκειαν.

Ὁ Ριχάρδος μεθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς προσπάθειας ὅπως ἡ αἰσιόδοξος, ἡσθάνετο ὅμως, ἐὰν μὴ ὅλας ἀλλὰ τούλάχιστον μέρος τῶν βασάνων, ἃς ὑφίστατο ἡ σύζυγος αὐτοῦ. Ἠγάπα αὐτὴν ἔνεκα τούτου πλειότερον καὶ μετὰ μεγαλειτέρου σεβασμοῦ, μετὰ τρυφερότητος λεπτοτέρας. Καὶ ὅμως, θὰ ἐθυσίαζε τὸ πᾶν, πλην αὐτῆς ὅπως δυνηθῇ νὰ προσποιῇται ὅτι κλείει τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἐξακολουθήσῃ νὰ ζῇ ἐν τῇ ἀμφιταλαντευομένῃ ταύτῃ θέσει.

Οἱ πολυάσχολοι ἄνθρωποι καὶ τῶν ὁποίων τὸ πνεῦμα ἀδικόπως ἐργάζεται ἔχουσιν ἰδιόχοντα φόβον τῶν οἰκιακῶν σκηνῶν, ὁ ὁποῖος τοὺς ἀναγκάζει νὰ κλίνωσι πάντοτε πρὸς τὸ καθεστὸς, ἔστω καὶ ἂν ὁ πρῶτος οὗτος ὑφίσταται κακὰς ἐξ αὐτοῦ συνεπείας. Φαίνεται αὐτοῖς ὅτι ἡ παρούσα κατὰστασις ἔστω καὶ δυσχερὴς καὶ ἐπικίνδυνος εἶναι προκριωτέρα τοῦ ἀγνώστου, ὅπερ δύναται νὰ ἐπενέγκῃ μεταβολή. Ὁ Ριχάρδος χωρὶς νὰ ἐννοῇ καλῶς διὰ τί, συνεμερίζετο τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ σκέπτεσθαι, ἦτο ὅμως λίαν ἐχέφρων καὶ τίμιος ὥστε καὶ νὰ δράσῃ ἐὰν ἡ ἀνάγκη ἐπεβάλλετο. Ἡ ἀνάγκη δ' αὕτη ἐπαρουσιάσθη μετ' ὀλίγον.

Τὰ πρῶτα φύλλα ἤρξατο νὰ φαίνωνται ἐπὶ τῶν φυλλερῶν ὅταν ὁ Ἐδμόνδος, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος, ἀποβὰς ὅλως ἀνυπότακτος, ἔσχε μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ σπουδαίαν διαφωνίαν. Διέτρεχεν ἤδη τὸ ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, ὁ δὲ ἱερεὺς τῆς ἐνορίας, ὅστις εἶχεν ἀνδεχθῇ τὸ βάρος νὰ μύσῃ αὐτὸν εἰς τὰ τῆς σπουδῆς μάτην κατέτριβε τὸν καιρὸν αὐτοῦ.

Ὁ Ριχάρδος εἶχεν ἀπαιτήσῃ ἵνα ἀπὸ τῆς ἡλικίας ἐπὶ τῶν ἑτῶν, ὁ παῖς, ὅπως ἐγίνωσκε νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ γράφῃ, σπουδάζῃ σὺν τῇ γαλλικῇ, καὶ τὴν λατινικῇ καὶ τὴν ἀριθμητικῇ. Θεωρητικῶς τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀρκούντως λογικόν, ἡ δὲ μήτηρ τοῦ Βρίς, λίαν φιλόδοξος ἐπὶ τῷ ἐγγόνῳ αὐτῆς εἶχεν ἐπιδοκιμάσει τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ριχάρδου ἄνευ ἐπιφυλάξεως τινος, ὑπὸ πρακτικὴν ὅμως ἐποψίν ὁ παῖς ἦτο ἀδύνατον νὰ διδάχθῃ. Κατὰ τὰ πρῶτα μαθήματα ἐπηρεασθεὶς ὀλίγον ὑπὸ τοῦ ἱερατικοῦ ἐνδύματος τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ κατήντησε μετὰ δύο ἢ τρεῖς μῆνας νὰ σέβηται τὸν διδασκαλόν του ὅσον καὶ τὴν μάμην αὐτοῦ, ἥτοι οὐδαμῶς. Ὁ λαμπρὸς ἐκεῖνος διδασκαλός, τῶν ἐξ ἀτομικῆς συγκαταβάσεως ὅσον καὶ ἐκ πνεύματος χριστιανικοῦ δὲν ἠθέλησε νὰ ἐκφράσῃ πρᾶξονα. Ὅτε ὅμως ὁ Ριχάρδος ἐζήτησε πληροφορίας περὶ τῶν προόδων τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἠναγκάσθη ν' ἀπαντήσῃ αὐτῷ ὅτι αἱ πρόοδοι τοῦ ἐξισούντο, τῷ μηδενί.

Ὁ Ριχάρδος δὲν ἠγάπα τὰ ἀπότομα μέτρα ὅταν ἠδύνατο νὰ ἐνεργήσῃ διαφόρως, ἐπομένως ἠθέλησε νὰ λάβῃ γνώσιν τῆς καταστάσεως τῶν πραγμάτων ἰδίους ὀφθαλμοῖς, ἐλπίζων ὅτι ἡ αἰσχύνῃ τοῦ Ἐδμόνδου, ἐξεταζομένου πρὸ αὐτοῦ, θὰ παρεῖχεν αὐτῷ τὸ μέσον νὰ ἐντρίβῃ αὐτῷ σωτηριώδη τρόπον.

Ἀπῆλτησεν ὅμως πρὸς τῷ παιδί μίαν τοιαύτην πεποιθήσιν εἰς ἑαυτὸν καὶ περιφρόνησιν παντὸς τρίτου ἀντικειμένου, ὥστε ἡ πατρικὴ αὐτοῦ καρδιά ὑπέστη σκληρὰν προσβολήν. Ὁ Ἐδμόνδος δὲν ἐφαίνετο νομίζων ὅτι ἠδύνατο νὰ πράξῃ, τῆς σπουδῆς προκειμένης, ἄλλως ἢ ὡς ἐπραξε μέχρι τότε. Ἐνεκα τούτου μολὶς ἐφάνη αἰσχυρθεὶς ἐπὶ μικρὸν ὅτε ἐπεπλήχθη διὰ τὴν πρὸς τὸν διδασκαλὸν αὐτοῦ συμπεριφορὰν. Ἐπιπληχθεὶς αὐστηρῶς, ἐτόκπη ἐξ ἐκείνης τῆς ἡμέρας γραμμὴν συμπεριφορᾶς πρεπωδεστέραν, ἀλλὰ δὲν ἔκαμε μεγαλειτέρας προόδους.

Ὁ Ριχάρδος ἀπετάθη τότε πρὸς τὴν μητέρα του παρκαλῶν αὐτὴν νὰ τῷ παραδώσῃ τὸν παιδᾶ, ὅστις, ἐν τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ, θὰ ἐλάμβανε μαθήματα ἐκ σπουδαίων διδασκάλων. Δὲν ἔλεγε μὲν τίποτε, εἶχεν ὅμως τὴν πεποίθησιν ὅτι, ἀπαλλασσόμενος τῶν θωπειῶν τῆς μάμης αὐτοῦ καὶ ὑποβαλλόμενος εἰς αὐστηρὰν πειθαρχίαν, ὁ Ἐδμόνδος θ' ἀπεφάσιζε νὰ ἐργασθῇ ὡς πάντες.

Ἡ κυρία Βρίς ὑπεδέξατο λίαν κακῶς τοὺς ἐξορκισμούς τοῦ υἱοῦ αὐτῆς.

— Εἶχομεν ἤδη συμφωνήσῃ, εἶπεν, ὅτι οὐδέποτε θά μοι ὤμι-
λεις περὶ τούτου. Ἦξεύρεις ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἀπάντησίς μου ὅταν
μοι ἀνῆγγειλεις τὴν πρόθεσίν σου νὰ νυμφευθῇς καὶ πάλιν. Ἀνέμε-
νον ἐκ σοῦ μεγαλητέραν λεπτότητα ὅπως μὴ ἐπανεέλθῃς ἐπὶ τόσον
λεπτοῦ ἀντικειμένου καὶ μετὰ δυσαρρεσκείας μου βλέπω ὅτι ἀμοί-
βεις κακῶς τὴν καλὴν ὑποδοχὴν, ἣν πάντες ἐδῶ ἐκάμαμεν εἰς
τὴν σύζυγόν σου!

Ὁ Ριχάρδος δὲν ἐθεώρησεν ἑαυτὸν ἡττηθέντα, ἐπομένως ἐπέ-
μεινεν, ἀποτέλεσμα δὲ ὑπῆρξε σκηνὴ ζωηροτάτη, ἐν τέλει τῆς
ὁποίας ἡ μήτηρ του ἠπειλήσεν αὐτὸν νὰ τὸν ἀποκληρώσῃ.

— Ἀ! μῆτέρ μου, ἀνέκραξεν ὁ βουλευτής, εἴθε νὰ ἡδυνάμην
διὰ τῆς θυσίας τῆς περιουσίας σας νὰ ἐξαλείψω πᾶσαν μεταξὺ
ἡμῶν διαφωνίαν! Ὁ πλουτὸς σας δὲν μοι εἶναι τίποτε ἀντι-
παρβαλλόμενος πρὸς ὅσον μοι κοστίζει ἡ ἐπιμονή σας νὰ μὴ εἰ-
πῇτε τὸ πραγματικὸν συμφέρον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν! Δὲν φοβοῦμαι
τὴν ὀργὴν σας ἀλλὰ τὴν λύπην σας! Καὶ ἐστὶ βεβαία ὅτι μόνη
ἡ σκέψις ὅτι θὰ κάμω νὰ ρεύσωσι τὰ δάκρυά σας, ἐὰν κάμω
χρῆσιν τῶν δικαιωμάτων μου, θέτουσι πρὸ ἐμοῦ φραγμὸν, ὡς πρὸς
τὸ παρόν, ἀνυπέβλητον!

— Ὡς πρὸς τὸ παρόν; ἐπανελάθεν ἡ κ. Βρίς προσηλοῦσα
τοὺς ζωηροὺς αὐτῆς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τοῦ ἡλλιωμένου προσώπου
τοῦ μονογενοῦς αὐτῆς υἱοῦ. Τότε λοιπὸν κάμνεις ἐπιφυλάξεις
διὰ τὸ μέλλον;

— Μάλιστα, ἀπάντησεν ὁ Ριχάρδος ὑποκλινόμενος μετὰ
σεβασμοῦ, ἀλλὰ προδίδων συνάμα διὰ τῆς φωνῆς ἀδιάσειστον
καὶ στερεὴν ἀπόφασιν. Καθ' ἣν ἡμέραν τὸ ἠθικὸν συμφέρον τοῦ
παιδὸς θὰ ἀπῆται τοῦτο, μὲ κίνδυνον νὰ σᾶς δυσαρρεστήσω, θὰ
ἐνεργήσω πρὸς τὸ συμφέρον του.

Ἡ κυρία Βρίς ἀπῆλθε τῆς αἰθούσης ἐν ᾗ ἡ συζήτησις αὕτη
ἐλάμβανε χώραν, ὁ δὲ Ριχάρδος ἐζήτησε τοὺς ἵππους του. Ἀ-
πῆλθε χωρὶς νὰ τὴν ἐπαινῇ καὶ ἔφθασεν εἰς Παρισίους κατα-
τεθλιμμένος.

— Ἡπατήθημεν, εἶπεν εἰς τὴν σύζυγον αὐτοῦ. Εἶχομεν βα-
σισθῇ ἐπὶ τοῦ χρόνου, ἀλλὰ καὶ ὁ χρόνος συνωμοτεῖ καθ' ἡμῶν.
Ἡ μήτηρ προσκολλᾶται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς τὸν υἱόν μου
καὶ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον καθίσταται δούλη του, προβλέπω
δὲ μέγχα δυστυχήματα.

Ἡ Ὀδὶλη προσεπάθησε νὰ ἐνισχύσῃ τὸν σύζυγον αὐτῆς, χά-
ρις εἰς τὸ εὐθυμον δὲ τοῦ χαρακτήρος καὶ εἰς τὴν ὀρθότητα τῶν
συλλογισμῶν αὐτῆς ἐπέτυχε νὰ κατωρθώσῃ ἀσπαστὴν παρ'
αὐτῇ τὴν ιδέαν ὅτι λίαν προσεχῶς ὁ Ἐδμόνδος εἰσερχόμενος εἰς
τὸ γόητρον θὰ ὑπεβάλλετο εἰς πειθαρχίαν, ἥτις θὰ ἐτροποποιεῖ
ἐπὶ τὸ βέλτιον πᾶν ὅ,τι κακὸν ἀκανόνιστος ἀνατροφή ἤθελε γεν-
νῆσαι παρ' αὐτῷ.

Ὁ Ριχάρδος κατέπνιγε προσωρινῶς τοὺς φόβους αὐτοῦ καὶ
ἐβουθίσθη ἐπὶ πλέον εἰς τὰς ἐργασίας, αἰτινες ἀπερρόφων τὸν
πλειότερον καιρὸν αὐτοῦ. Μεταξὺ τῶν ἐργασιῶν καὶ τῆς γυναι-
κός, ἣν ὁσημέραι ἰσχυρότερον ἠγάπα ἐνεκὰ τε τῆς εὐγενούς αὐ-
τῆς φυσιογνωμίας καὶ ἐνεκα τῶν ἀρετῶν αὐτῆς, θὰ διετέλει
πληρέστατα εὐτυχῆς ἐὰν μὴ ὑπῆρχεν ἡ σκέψις περὶ τῶν τέκνων
του. Ἡ Ὑβελίνη ἀνησυχεῖ αὐτὸν ἥττον τοῦ Ἐδμόνδου. Κατὰ
πρῶτον ἦν πολλῷ ἐκείνου νεωτέρα, ὡς πρὸς τὸ παρόν οὐδὲν
εἶχε τις ἕτερον νὰ σκεφθῇ περὶ αὐτῆς, ἀλλ' ἡ μόνον νὰ τὴν βλέ-
πῃ προκόπτουσαν ἐν κάλλει καὶ ὡραιότητι. Συχνάκις ἀνεστένα-
ζε λέγων καθ' ἑαυτὸν ὅτι τὸ λαμπρὸν τοῦτο ἄνθος, ἡ χαρὰ τῶν
ὀφθαλμῶν καὶ τῆς καρδίας του, ἥνοιγεν ὑπὸ ἄλλην ἢ τὴν ἑαυ-
τοῦ στέγην. Ἐσκέπτετο ὅμως ὅτι ἦν λίαν εὐτυχῆς ζωὴ ἐν τῇ
ἐλευθερᾷ ἀτμοσφαιρᾷ τῆς ἐξοχῆς καὶ τούτου ἐνεκα δὲν ἐπηρεά-
ζετο πολὺ ἐκ τῆς ἀπουσίας αὐτῆς, ἀρκεῖ ὅτι μετέβαινε καὶ ἡ-
σπάζετο αὐτὴν συχνά.

Ἡ Ὀδὶλη συνώδευεν αὐτὸν πάντοτε ἐν ταῖς ἐπισκέψεσιν
αὐτοῦ ταύταις. Δι' αὐτὴν ἦν θυσία λίαν σκληρὰ, μόλις δέ, ποι-
ουμένη ἐκκλησιν εἰς ἀπασαν αὐτῆς τὴν ἡθικὴν δύναμιν κατάρθου

νὰ φαίνεται γαληνιαία καὶ νὰ μὴ προδίδῃ τὴς συγκινήσεις αὐ-
τῆς. Ἐπραττεν ὅμως τοῦτο ἐξ ἀγάπης πρὸς τὸν σύζυγον, χάριν
τοῦ ὁποίου θὰ ἀπεδέχετο τὰ τρομερώτερα βασανιστήρια.

Πράγματι ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς ἡ κυρία Ρουβεραὶ ἀπέ-
ναντι τῆς νεαρᾶς γυναικὸς ἔλαθεν ὕψος φιλόφρον, ὅμως δι' αὐτὸ
τοῦτο ἀνῴρυσεν μεταξὺ αὐτῶν βράθρον ἀδιδάχτατον. Ὁ Ἐδμόν-
δος διέτρεφεν ἐχθρικὰ αἰσθήματα, μικρὰ δὲ δόσεις ὀξυνοίας ἀ-
πητεῖτο ὅπως κατανοηθῇ ὅτι ἡ κυρία Βρίς ὠμίλει πάντοτε περὶ
τῆς μητρικῆς τοῦ μὲ πικρίαν μὴ συγκαλυπτομένην. Ἡ κυρία
ὅμως Ρουβεραὶ προσεφέρετο μετ' εὐγενείας, ἀλλὰ καὶ ψυχρότη-
τος συνάμα, ὡς ἡ ἐπιφάνεια κατόπτρου. Οὐδεμίαν κακὴν προδιά-
θεσιν ἠδύνατο ν' ἀνακαλύψῃ τις παρ' αὐτῇ, ἡ δὲ συμπεριφορὰ
τῆς Ὑβελίνης ἦτο πάντοτε φυσικὴ καὶ χαρίεσσα.

Βεβαίως ἐδῶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἠδύνατο νὰ
ἐπιζητῇ νὰ προδιαθέσῃ τὴν μικρὰν κατὰ ἰτῆς μητρικῆς αὐτῆς,
ἦτο καταφανές ὅτι δὲν ὠμίλει εἰς τὴν μικρὰν περὶ αὐτῆς. Διὰ τὴν
μικρὰν, ἥτις ἦτο ἐτι μικρᾶς ἡλικίας, αἱ περὶ αὐτὴν κυρίαί, εἴτε
φίλοι εἴτε συγγενεῖς, ἦσαν ἀπασαί φίλοι. Ἐγνώριζεν αὐτάς καὶ
μεθ' ὧλων ἐχαριεντίζετο ἐξ ἴσου. Ἡ Ὀδὶλη ὅμως ἦτο πάντοτε
πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς ἡ κυρία τὴν ὁποίαν διὰ πρώτην φοράν
εἶχεν εἶδει ἐν Πινόν, τουτέστι ξένη γυνή, πρὸς ἣν δὲν ἠδύνατο νὰ
ἔχῃ καὶ πολὺ ἐνδιαφέρον. Ἡ κυρία Ρουβεραὶ ἦτο λίαν εὐγενῆς
καὶ οὐδέποτε ἔλεγε κακὸν περὶ τοῦ πλησίον της, οὐδὲν ἔλεγε
περὶ αὐτοῦ, ἐνίοτε ὅμως ἡ σιγὴ εἶναι χεῖρων τῆς καταδίκης, ἡ
δὲ Ὀδὶλη διὰ τῆς σιγῆς ταύτης κατεδικάζετο οὐχὶ εἰς θάνατον
—διότι τοῦτο ὑποτίθει προηγουμένην ὑπαρξίν—ἀλλ' εἰς αἰώ-
νιον μηδέν.

Τοῦτο καθίστα λίαν ἐπαχθεῖς τὰς ἐπισκέψεις τῆς κυρίας Ρι-
χάρδου Βρίς πρὸς τὴν κυρίαν Ρουβεραὶ. ὅσκις ἡ νεαρὰ γυνὴ ἔβλε-
πε τὴν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς Ὑβελίνης ἐνυπάρχουσαν πάντοτε
ἐκφρασιν ἐκπλήξεως, ἐπέθετεν ἀσπασμὸν ἐπὶ τοῦ ὅλως ἀδιαφό-
ρου καὶ ψυχροῦ πρὸς αὐτὴν μετώπου καὶ ἔβλεπεν εἴτα τὴν μικρὰν
τρεπομένην ἀμέσως ἐπὶ τὰ παιγνίδια αὐτῆς μετὰ παγερᾶς ἀδια-
φορίας, ἐνόμιζεν ὅτι τὴν καρδίαν αὐτῆς διεπέρα ρομφαία. Ὁ
σύζυγος αὐτῆς δὲν ἠσθάνετο, ὡς αὐτή, τὰς πικρίας τῶν σκηνῶν
τούτων, διότι, εἰθισμένος ὢν νὰ σκέπτηται περὶ τοῦ υἱοῦ του ἐν
ὀργῇ ὑποτυφούσῃ, ἠσθάνετο, ἐξ ἀντιθέσεως, ἡσυχίαν νοὸς ἐκ τῆς
γαλήνης καὶ τῆς ὁμαλότητος τῶν πρὸς τὴν κυρίαν Ρουβεραὶ σχέ-
σεων αὐτοῦ, αὕτη δὲ ἡ κατάστασις καθίστα αὐτὸν αἰσιόδοξον.
Ἐδῶ ἡ Ὀδὶλη τὸ πρῶτον ἔμαθεν ὅτι ἡ μᾶλλον ἀγαπῶσα καὶ ἡ
μεγαλειτέραν ἐμπιστοσύνην ἔχουσα σύζυγος, εἶναι πολλάκις ἡναγ-
κασμένη νὰ κρύπτῃ ἀπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς τινὰς τῶν σκέψεων
αὐτῆς. Ἰδέα τις περὶ τῆς σημασίας τοῦ τρόπου τῆς ὑποδοχῆς
τῆς κυρίας Ρουβεραὶ, ἐκφρασθεῖσα ἐλαφρῶς ὑπὸ τῆς Ὀδίλης, προσ-
έκλεσε παρὰ τῷ Ριχάρδῳ σιγὴν τινα δυσαρρεσκείας, ἐρμηνευθεῖσαν
διὰ μακρᾶς σιγῆς. Ἐκποτε ἡ Ὀδὶλη ἀπεφάσισε νὰ μὴ ἐπιμείνῃ
πλέον ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἐτρεμε λίαν καὶ ἐφοβεῖτο
μελλούσας πιθανότητας δυσάρεστους, ἐνεκα δὲ τούτου προσεπάθει
πάσῃ δυνάμει νὰ διατηρήσῃ τὰς εὐτυχίας τοῦ παρόντος. Ἠγάπα
τὸν σύζυγον αὐτῆς, ὅσον εἶναι δυνατόν ν' ἀγαπήσῃ τις ἐπὶ τῆς
γῆς. Ἠγάπα αὐτόν, εἴτε σκεπτομένη εἴτε ἐργαζομένη. Ἦτο
ὑπερήφανος δι' αὐτόν, καὶ μετὰ τῆς συγκινητικῆς ἐκείνης αὐτα-
παρηγήσεως, τῆς προσδιαζούσης μόνον ἀληθῶς ἀγαπῶσῃ γυναι-
κί, λησμονοῦσα τί αὕτη καὶ ὅποια ἦτο, θὰ νῆχαρίσται αὐτῷ
θερμῶς καὶ προφρόνως, διότι προσεκάλεσεν αὐτὴν νὰ συμμερισθῇ
τὴν τύχην του.

(Ἀκολουθεῖ).

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΥ.